

SOŠS

střední odborná škola
služeb s.r.o. Olomouc

Specifické formy cestovního ruchu

Iveta Hennemairová

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Iveta Hennemairová, DiS.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské
poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).*

- Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0229
- Šablona: III/2
- Č. materiálu: VY_32_INOVACE_180
- Datum vytvoření: 31.7.2013
- Ročník: 3
- Předmět: Metodika a technika cestovního ruchu
- Vzdělávací oblast: Odborné vzdělávání
- Tematická oblast: Řízení v oblasti cestovního ruchu

Anotace:

žák se seznamuje se specifickými formami cestovního ruchu, jako např. venkovskou turistikou, eko a agroturistikou apod.

Specifické formy cestovního ruchu

Venkovská turistika

- cestování do otevřených oblastí s počtem obyvatel menším než 10 tisíc, oblastí jež jsou využívány zejména pro zemědělství, lesnictví a ochranu přírodního dědictví.
- oblasti se silným vztahem k tradičním zvyklostem a ohleduplnosti k přírodě
- ubytování v soukromí
- hlavní složkou stravování produkty vlastní výroby, různé způsoby zpracování a přípravy, typické pro domácí způsob přípravy pokrmů (např. používání otevřeného ohně, grilování, uzení atd.)
- možnost podílení se na běžném chodu hospodářství, usedlosti
- pro oblast nové pracovní příležitosti, kulturní a ekonomické změny
- propojení vztahů mezi soukromým a veřejným sektorem

Ekoturistika

- nejrychleji rostoucí segment cestovního ruchu
- cestování do míst, která jsou relativně nenarušená jako jsou rezervace, národní parky, ale i místa hůře přístupná a nedotčená rukou člověka, jako jsou korálové útesy, pouště atd.
- *udržitelný cestovní ruch* nebo *přírodně-orientovaný cestovní ruch* - aktivity s relativně malým vlivem na ekosystémy jako je například fotografování a pozorování volně žijících živočichů a volně rostoucích rostlin, jízda na kajaku, pěší turistika, cykloturistika, či montanistika (nauka o hornictví, dobrodružné výpravy do podzemí)
- v České republice nejvíce populární pěší a horská turistika , cykloturistika a vodní turistika

Ekoturistika v Evropě

- v současné době 387 národních parků
  - Island - výpravy za pozorováním velryb
  - Lotyšsko - přírodní pláně s výskytem vlků, rysů a velice vzácných černých čápů a orlů křiklavých
  - NP Teide na Tenerife - pouštní, vulkanický povrch, řada rostlin, typických pro Kanárské ostrovy, zvířena - supi egyptští či luňáci červení
  - Švýcarský NP (jediný) - kamzíci či kozorožci nebo orli zlatí a supi vousatí
  - NP Hardangervidda v Norsku - nad linií stromového porostu, pasoucí se stáda sobů a fjordy

Česká republika

- jednou z nejrozšířenějších forem ekoturismu tzv. *pěší turistika*.
  - rozmanitá příroda - ideální podmínky pro pěší turistiku, která má na našem území dlouhou tradici
  - systém značení turistických tras je velice propracovaný a je hodnocen jako nejlepší v Evropě, možná na světě
  - budovány jsou hlavně naučné stezky, které seznamují návštěvníky s místní flórou a faunou, trasy jsou i v pohraniční či přesahující hranice, hlavně v CHKO

Horská a vysokohorská turistika

- v ČR pouze *turistika horská*
- tento typ turistiky již vyžaduje jistou fyzickou zdatnost a zkušenosti (například při předpovědi počasí), takže již není přístupna té nejširší veřejnosti
- vzhledem kvůli jistému stupni nebezpečí a očekávání zážitku formou velmi vyhledávanou
- lze dělit na lehčí typ - nepotřebujeme žádné nástroje a obtížnější - potřeba jistá horolezecká technika
- oblíbené horské oblasti u nás
  - Krkonoše, Šumava, Jeseníky a podobně, ale také Český a Moravský kras, Teplicko-adršpašské skály, Český ráj nebo Labské pískovce.

Horská turistika a Evropa

- pro *horskou a vysokohorskou turistiku* má výborné podmínky
- díky geomorfologické stavbě zde můžeme nalézt mnoho oblastí pro turistické aktivity
- nejdůležitější oblastí jsou Alpy
  - Francie, Německo, Rakousko, Itálie či Slovinsko (výhoda oproti České republice je ve výšce pohoří, která umožňuje delší trvání zimní sezóny, ale díky své velikosti i větší rozmanitost flóry a fauny)
  - Pyrenejské pohoří – jedinečné přírodní prostředí a blízkost moře
  - Norsko – neporušená příroda
  - pohoří Rila v Bulharsku a pohoří Fagaraš

Cykloturistika

- v posledních letech rozmach
- této aktivity se může účastnit prakticky kdokoliv i rodiny s dětmi, záleží jenom na výběru vhodné trasy - rostoucí počet cyklotras ve všech krajích, vesnicích, městech
- značení cyklotras na vysoké úrovni
- cyklotrasy prostupují napříč skoro celé území České republiky, ačkoliv nejčastější umístění je logicky v přírodních oblastech, kolem řek a v horských oblastech
- *Sít' Eurovelo*, celkově v této síti zahrnuto více než 63 tisíc kilometrů, Českou republikou procházejí 3 trasy, trasa č. 4, č. 7 a č. 9.

Cykloturistika a Evropa

- *cykloturistika* je pro svou materiální nenáročnost populární ve všech evropských zemích
- výborné geografické předpoklady pro cykloturistiku mají země Beneluxu, zejména v Holandsku je cyklistika velice oblíbená, s propracovaným značením, ovšem cyklostezky bývají přeplněné a kvalita povrchů zde není příliš velká
- v Německu bývá kvalita povrchu a značení na vysoké úrovni, stejně tak jako hustota cyklostezek
- ve Francii hustota cyklostezek nízká, kvalita povrchu není dobrá
- v Belgii je vysoká hustota cyklistické sítě kvalitní stezky

Ostatní

- *běžecké lyžování*
  - na rozdíl od sjezdového lyžování šetrné k přírodě
  - běžecké stopy nenarušují ráz krajiny:
    - Krkonoše, Šumava atd., v případě příznivého počasí se dá tato aktivita provozovat skoro na všech místech České republiky
- *vodní turistika,*
  - skoro nenarušuje životní prostředí
  - tento typ oblíbený mezi všemi věkovými kategoriemi, kvůli své nenáročnosti, dostupnosti, pocitu dobrodružství či zábavě
  - poznávání krás přírody či historických památek, které leží v blízkosti řek:
    - Vltava, Lužnice, Berounka nebo Sázava

Evropa

- **Rakousko**
  - velmi dobré předpoklady pro kanoistiku či rafting
  - toky řek Salza, Erlauf nebo Steyer
- **Slovinsko**
  - Sáva, Soča nebo Krka, okolí je nezapomenutelné nádhernou přírodou
- **Norsko**
  - řeky Sjoe a Dagali, vyžadují určitý stupeň znalosti vodáctví a mohou být i nebezpečné

Agroturistika

- turistické nebo rekreační pobyty na venkově nebo na rodinných farmách
- hlavní náplní je poznávání alternativního způsobu života v blízkém kontaktu s přírodou
- přímá účast na zemědělských činnostech
- poznávání původních pracovních technik a aktivní odpočinek
- cesta k udržitelnému cestovnímu ruchu s ekologickými a sociálními předpoklady

Agroturistika a ekoagroturistika v Evropě

- v západní Evropě má tato forma turistiky delší tradici
- nabídka se často velmi liší od nabídky českých agrofarem, zejména v oblasti kvality ubytování a poskytovaných služeb
- agroturistická centra vznikala primárně v horských oblastech Evropy (Švýcarsko, sever Itálie, Rakousko, Francie,..), postupně se rozšiřovala i do jiných regionů a zemí

Ekoagroturistika

- forma cestovního ruchu velmi podobná agroturistice
- účastníci jsou motivováni pobytem na rodinných farmách zabývajících se alternativním zemědělstvím
- snaha využívat přírodních postupů
- nepoužívají se zde průmyslová hnojiva a syntetické pesticidy
- mezi aktivity návštěvníků patří zejména konzumace alternativně pěstovaných a upravovaných potravin ze zdrojů farmy a práce na farmě

Shrnutí

- vhodné pro
  - rodiny s dětmi, které se zde mohou setkat se zvířaty i rostlinami, které by jinak třeba nepoznali, a
  - pro ty, kteří chtějí na chvíli opustit města
  - pro mladé lidi, kteří si chtějí vyzkoušet něco nového a jsou již znuděni konfekční nabídkou
  - pro starší lidi a důchodce, pro které takto strávený čas může být příjemnou relaxací a vzpomínkou

- tvorba doprovodných programů – balíčky:
  - pomoc turistů při senosečích, žních, pastva hospodářských zvířat, úklid stájí,
  - možnost využívat nabídky chovu koní či zprostředkování vyjížděk (možno i mnohakilometrových)
  - nabídka rybaření, lovu zvěře, houbaření a sběru lesních plodin, poznávání okolí destinace v rámci kulturních, přírodních a historických dispozic
- podle ročního období je možné nabízet celou škálu sportovních aktivit například pěší či horskou turistiku, cykloturistiku, vodní sporty a koupání, řadu zimních sportů nebo programy pro určitou
- s pobyty souvisí i ukázka starých tradičních řemesel nebo zprovoznění starých průmyslových strojů a subjektů

Další aktivity ekoturismu

- *návštěva CHKO či Národních parků*
  - jedna z hlavních aktivit ekoturismu
  - v ČR 25 CHKO a 4NP
  - možnost vidět přírodu ve skoro nenarušeném stavu, pozorovat i zvířenu
  - tyto aktivity se stávají pro návštěvníky více atraktivnějšími s jejich rostoucím pracovním vytížením, přepracováním, nervozitou atd.
- *pozorování zvířat či „birdwatching“*
  - v českých krajích zatím moc nerozšířen, k tomu ne úplně vhodné dispozice
  - tato oblast má značný potenciál (sledování a fotografování hnízdění ptactva ve Veselí nad Moravou)

Dobrodružná turistika

- Motivací k této formě cestovního ruchu je zdánlivě přílišná bezpečnost a možná nuda v dnešním moderním životě.
- Lidé vyhledávají tento typ odreagování, a potřeby adrenalinu.
- Jde také o posílení sebedůvěry, překonání strachu a posílení vlastní vůle.
- Charakteristika:
  - jedním z nejvíce rostoucích segmentů trhu
  - s tímto trendem se počítá i pro budoucí léta
  - je součástí sportovní turistiky
  - vzhledem k její rostoucí oblíbenosti ji řadíme do samostatné kategorie.
  - v oblasti cestovního ruchu se definují dva typy dobrodružství

„Tvrdá“ dobrodružná turistika

- aktivní
  - předpokládána jistá aktivní způsobilost k provádění této turistiky - horolezecké výstupy na světové velehory, raftování po zvlášť nebezpečných řekách či různé armádní kurzy přežití
- pasivní
  - úroveň potřebných znalostí a dovedností menší, jde v podstatě jen o překonání přirozeného „pudu sebezáchovy“ - tandemové seskoky padákem, bungee-jumping nebo tzv. lidský katapult

„Měkká“ dobrodružná turistika

- touto dobrodružnou turistikou rozumíme provádění aktivit méně fyzicky náročných, takových aktivit, při kterých hladina adrenalinu není tak vysoká jako u výše uvedeného příkladu
- zahrnujeme sem vzdělávací, ekologické a jiné kulturní exkurze do různých vzdálenějších koutů světa, které jsou představovány například jako safari na velbloudech v Africe, cestování do odlehlých koutů Asie, či pozorování velryb v Severním moři

Lovecký cestovní ruch

- úzké a specifické odvětví cestovního ruchu
- cestování prováděné za účelem lovu zvěře, buď ve volné přírodě, nebo na pozemcích, které byly vytvořeny speciálně pro lov
- jedná se o lov zvěře, ptáků a ryb, někdy za pomoci speciálně vyškolených průvodců,
- motivován pobytem na čerstvém vzduchu, zájmem o myslivost, lov, odpočinkem a celkovou regenerací

Použitá literatura a zdroje

RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Ostrava: Key publishing, 2009, ISBN 978-80-7418-028-6.

DROBNÁ, Daniela. *Cestovní ruch: pro střední školy a veřejnost*. Praha: Fortuna, 2011, ISBN 978-80-7373-079-6.

HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna, 2011, ISBN 978-80-7373-107-6.

HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy*. Praha: Fortuna, 2006, ISBN 80-7168-948-3.

SYROVÁTKOVÁ, Jaroslava. *Specifické formy cestovního ruchu*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2013, ISBN 978-80-7372-927-1.